

MATÚ Ó MÁILLE AGUS MAOILSHEACHLAIN Ó MAILLE, FILÍ.

Bean a mharbhuigh Somachán.

Fear de na Somacháin a mharbhuigheadh lá fhéile Peadar agus Pól ar aonach an tsléibhe i bPáirc a' Teampuill. Tugadh daoine go Gaillimh, daoine le na dtriail. Peadar Ó hOláin bhí sé ina phríosúnach agus d'fhoghlaim sé an teagasg Críostaidhe ó na mná rialta san bpríosún. Ní raibh focal Béarla ina phluic. Is uaidh a chuala Peadar ó Meardha na sgéalta.

An Mórdhach a dhíol an dúthaigh leis na Plunncaidigh.

Na Plunncaidigh a chuir na daoine amach. An bhean a sgall easpog na ministéirí.

An tAthair Padraic Lavelle agus an teaspog marbh

ag iarraidh na páistí a chealgadh.

Trí nidh nach gcodluigheann.

Eas samhna

Fíor-mhadra uisge agus an diabhal.

Bean a raibh cloigeann muice uirthe, (Bhíodh sí amuich san oidhche.)

An priompallan ag déanamh ceoil agus an lachóg ag damhsa.

(cáimín agus céirsín)

Donnchadh mór an Chroidhe Bhig.

Cumann faoi Rún le gréasaithe agus figheadóirí a choinneál síos.

Teach na mná rua.

An chaora dhubh ar a tréad.

Riogh na gcat.

(Is fearr an t-olc ná an mhaith)

Sola mac Daibhí.

Trí chomhairle a thug Sola dá mhac.

Mac Úí Mháille agus mac Úí Bhriain ,

Mac Úí Néill

Mac Uí Mháille.

Bromach an Ubhaill Deirg.

Loinnir Mic Leabhair mac Árd Rí an domhain.

Seanfhear a d'fhág a phaidrín sa roilig,

Fear a d'iomchur an diabhal ar a dhruim.

Buachaill a' bualadh bos go bhfeiceadh sé na haingle sa teine. Agus breitheamhnas aithrighe an tsagairt.

Na Seoighigh Bhreatan.

Cíos aca ar mhuintir Tuar Mhic Éide. Fear a bhuaill báillí.

Easgaine ar Mhám Treasna gan aon duine saidhbhir bheith ann go bráthach. Padraic na mBulán.

An sagart a chuir breitheamhnas aithrighe ar fhear póg a thabhairt don deargadaol. Teine ghealáin.

An Chailleach Bhéarach.

Tom Thum, Mary Ann Cuttum.

Bos Bhairiall (ainm mná)

Gadaidhe beag na Spúnóg. (mac an maoir).

Patsach Figheadóir. Fear a chuir an spól sa gcliabhán.

Figheadóir Log a'Choire.

Daoine maithe.

Máire na Rann (Máire Ní Conacháin)

Bruidhean Rátha an Óir.

Padraic ó Dóláin agus Micheál Ó Dóláin (chaith Padraic bliain ag damhsa).

Tá sé Éagtha

Fiagh ferrule.

Ní ceart cabaire breac a mharbhú le maide.

Ní dochar ar bith é a mharbhú le cloch.

Peadar Breathnach a bhí i Mám Gamhna, bhí go leor sgéalta aige.

John Bernard Walsh ann anois.

Fada fairsing

Petticoat Loose. (ain spirid)

Lámh fhada dhubh.

Finn Bheara Meadh agus Síbhidhe Sidhe.

(siad a lobha na fataí)

Gráinne mhaol ní Mháille.

Tiobóid na Long.

Gan filleadh go bráthach – filleadh Thiobóid na Long chugat –
sgéal.

Turas Thiobóid na Long go Baile an Tobair.

An Tighearn Blácach agus Cromall.

An Sluagh Sidhe.

Sean na sagart (Sean Malowney)

Cinderella. (caora dhubh)

Bliain an bhFranncach

daoine a bhí sa gcogadh.

(Blácach agus Mac Domhnaill)

Affy óg Gibbons.

Diardaoín na gCapall.

Mac na mara an gadaidhe

Gráinne ní Mháille. (cíos nó cloigeann an tulach a baisteadh uaidh.

I mbaile an tobair Patrún

Aonach an Líonáin.

Speireadh na mba. (amhrán aige ina thaobh seo)

Hannraoi na buaile

Bhíodh sé ag imtheacht leis na mná buaile.

Bhí sé chó láidir le capall.

Fear a connaic tais duine beo.

An t-iolrach a chonnaic an sgéalaidhe i Log Buidhe cos loch, agus ceann i bhFeilm an Doirín, Aill an Mharbhthach, bheadh sé ag iomchar girrriadhacha.

Na cailleach draoidheachta

pisreoga a bhaineas le maistre (dreis a bualadh ar an mbainne, le bleaghan na bó leis an earrach.

Ortha

Earraidh an bhraoinín

ortha an ruaidh.

Ortha na bhfiabhras beag.

Ortha na teine dhiaidh

an teine fhiaidh wildfire.

Tadhg Óg (colann gan ceann)

An áit a snoightear an crann is ann a bhíos na slisneacha.

Fear a chuir adharca ar a leas-mháthair.

Braonán Coach (Sgéal ina thaobh).

(File a bhí i gCondae Mhuigheo i mBaile an Tobair)

Buarach an Bháis - sgéal faoi choilín.

Oireach Uí Bhriain agus a dhá shúil ina dhiaidh.(Sgéal beag)

Larry Ó Conraoi.

Crannbhach na súgán nó Hugh an Tinker,

Páidín na Sguab.(croidhe agus iogán na circe)

Gadaidhe na gcaorach.

Triúr ban a d'imir beart ar a gcuid fear.

(An fear a bhí a goid na gcaoireach ó na colceathair íocfaidh an Tighearna thú).

Beirt fhear ag gcoid capall fear aca istigh a'comhrádh le fear an tighe.

An lair a ghoid mac na mara ó na Blácaigh.

Léim mhac na mara agus Máimín an Ghamhain (bhí tóir ina dhiaidh)

Tobar na heilite.

Cogadh na Talmhan i dtuar mhic Éide.

Seán Ó hOláin ina chaipín an chaoi ar cuireadh an Blácach ar ais go Baile an Róba. Níor leagadh an bád i dtír i dTuar Mic Éide. Sgéal fada ar chogadh na talmhan.

An Sgéal a chum Pádraic fein. Sluagh amh na Long i nÉirinn.

An t-éan a raibh leath taobh óir agus leath taobh airgid air.

Oileán na mBreathnach. Loch Coirb 5/6/33.

God a mhaoilín agus éinín óg – an t-éinín óg ag éagcaoin siar is aniar an cladach. Faoileáin bhána ag gob thoir an oileáin, nead ar an gcladach. Corr-éisg ag dul siar thar loch, d'ionnsuigh péire faoileán í san aer. Bhaineadar cor aiste agus cor eile agus sgréach. Chúl sí agus tháinig chun cinn arís go hard agus gach sgréach aiste. Gealbhan gíolcaighe ar bharr toin, ar an Oileán an Coileach.

Péire riabhóg móna go cruadhógach ag soláthar sa bhféar gearr.

Fuiseog le clos ón tír.

(Nuair a bhíos ar Oileán na Gealcharraige seachtain ó shoin d'éirigh copóg liath amach as na sgeacha agus seabhac. Is dócha go raibh nead aca i gcoróig ann.

Trí faoileáin caipín ar fasga ar Oileán Ceann aca dá ionnladh féin go han-bhrioghmhar. Gealbhan buidhe ar an oileán.

Crotach ag dul thart.

O Clocharta Baile na Cille,

Sgéal Chathail Óig,

An fáth a bhfuil cnoc ar Bhaile an Chnuic.

International Tale for amusement

a conscious artistic production.

The local Tale purports to be Irish, a work of instruction Location often given to it, purports to deal with actual historical events.

In international tales the characterstic tale of Irish International tales is the Wonder Tale.

Animal Tales

Usually one incident, sometimes two as in 'An caoi ar ghoid an Sionnach an t-im.'

Example

Humorous Tales.

Wonder Tale

Usually three incidents or episodes in Wonder tale.

Hero always succeeds. Wonder Lales are optimistic.

(Local tales are pessimistic)

An Examination of the Ireland for which Raftery wrote.

The full farmers

the workers on the land (Both dependant in the landlords)

The small traders

The óstóirí

The carters

The tradesmen

Weavers

Shoemakers

Nailers

Smiths

The clergy and monks
the teachers.

The wealthy people.

Sgéal an dá dhreathár from 1300 B.C.

Found in an Egyptian papyrus.

Came from Black Sea area to Egypt.

The man who gave Hyde Raftery songs.

Lecturer on folklore

I am not concerned with fictions. I am concerned with facts.

ar nós:

Láidhricín an Phíobaire i gcomhnaidhe ag obair.

Agus gan tada dhá dhéanamh aige.

No natural economic effort helps Gaeltacht. Shannon scheme, best drainage, fech.

Galway should through its schools and collages speculise in research with calculated to help industrial development of Gaeltacht industries and development by planting and draining, and fishing. Culturing tales song and dance and plays.

write. Tadg Scannail

Roinn Dlí.

Income Tar.

No reporter

Saoghal Éanacha for 18 months.

Coiste na Leabhar a sgríbhinn le léigheadh.

Paraic O Meardha

Aistí ar Éanacha ar sgéaltóirí.

Ar Ghliomadóireacht

Ríoghacht na n-éan cuid 11

L 48 Ní nead í atá éasgadh le fágáil.

L 49 Ceannann céadna ? ceann ann .

52 fothar roimhe Dinneen.